

Tulevaisuuden sosiaaliturva

Toimi-hanke tekee työtä seuraaville hallituskausille

[Parlamentaarinen, poikkihallinnollinen](#) valmistelu tukee laaja-alaisesti päätöksentekoa tulevaisuuden sosiaaliturvan perusvalinnoista. [Toimi-hanke](#) tuottaa valintojen eroja korostavia vaihtoehtoja, tietoaaineistoja ja keskustelunavauksia sekä työstää asiantuntijoiden kanssa näkökulmia helpottamaan tulevien hallitusten työskentelyä.

Uudistusta on lähestytty ilmiölähtöisesti. Sosiaaliturvan ydin on heikoimmista huolehtiminen. Sitä ei silti nähdä vain yksittäisten ihmisten epäonnisten elämäntilanteiden tai valintojen seurauksien korjaamisena, vaan osana yhteiskunnan dynamiikkaa: osaamisen, työn, toimeentulon ja asumisen systeemisenä kokonaisuutena.

Työssä on tunnistettu yhteisiä lähtökohtia: Laaja uudistus on tarpeen, eikä yksittäisten etuuksien hienosäädöllä voida enää edetä. Vastikkeellisuus halutaan nähdä jatkossa palkitsevana nykyisen rankaisevan linjan sijaan. Lisäksi nykyistä selkeämmän etuusrakenteen tavoite on vahva.

Vaihtoehtojen valmistelu

Yhdessä tunnistetun [ilmiökartan](#) pohjalta on perusvalintojen pohdinnan kautta muodostettu Sosiaaliturva 2030 -vaihtoehtokartta. Kartassa on yhteisesti työskennellen edetty [kolmeen vaihtoehtoon](#): *Perheen ja työn, Työllistymisen ja osaamisen, Osallistumisen ja omien valintojen* vaihtoehdot, joiden työstämisestä voi seurata avoimilla verkkosivuilla [vnk.fi/toimi](#).

Alkusyöksyllä 2018 työstetään oikeudellisia ja taloudellisia reunaehtoja ja loppusyöksyllä muodostetaan suuntaa-antavia etenemisen askeleita vaihtoehdoille. Vaihtoehdoille laaditaan myös kokeilumahdollisuuksien arviointi.

Kokonaisuuteen liittyy Kelan valmistelema Byrokratian purkupaketti lyhyen ja pitkän aikavälin toimille, tutkimus- ja selvitystoiminnan hankkeita ([yrittäjät](#), [matalapalkkatyö](#)), Toimi-hankkeen selvityshenkilöiden [töitä](#) ja kansainvälisten näkökulmien kuulemista, mm. [OECD](#).

Vaihtoehtojen valmistelutyön osana tarkastellaan sosiaaliturvan tarpeeseen vaikuttavien yhteiskunnan osa-alueiden kysymyksiä ja haetaan niihin ratkaisuja. Esimerkiksi jatkuvan osaamisen mahdollistaminen työelämän muuttuessa: Voisiko se olla [osaamisturva](#)? Prosesseja on käynnissä myös palvelut ja etuudet toimimaan yhdessä -teemasta, asumisen moninäkökulmaisista kysymyksistä sekä digitalisaation hyödyntämisestä.

Miksi juuri nyt?

[Työelämässä](#) on jo nyt näkyvässä vaihtelevuus ja projektiluonteisuus, ja työn tekemisen muodot monipuolistuvat yhä. Nykyinen sosiaaliturva on suunniteltu paljon pysyvämpiä elämäntilanteita ajatellen eikä se toimi nykytilanteessa parhaalla tavalla.

Ikärakenteen muutoksen myötä [huoltosuhde muuttuu](#) ja palvelujen tarve kasvaa merkittävästi jo lähitulevaisuudessa. Se on huomioitava sosiaaliturvan kokonaisuudessa.

Laajamittainen uudistustyö on realistista nyt kun teknologian kehitys antaa jatkuvasti uusia mahdollisuuksia tiedon käyttöön ja asioiden sujuvoittamiseen. Esimerkiksi maksetut palkat ja tulot kokoava valtakunnallinen [tulorekisteri](#) otetaan käyttöön portaittain vuodesta 2019 alkaen. Tulorekisteri mahdollistaa joustavuutta, mutta ei ratkaise sosiaaliturvan byrokratiaa ilman siihen tähtäävää uudistustyötä.

Hajanainen sosiaaliturvamme

Sosiaaliturvamme on rakentunut monista sosiaalisista innovaatioista. Erillisiä järjestelmiä on lisätty yksi kerrallaan, ja perustaltaan ne ovat vieläkin alkuperäisiä. Tämä on johtanut moniosaiseen sosiaaliturvaan, jossa osat eivät toimi kokonaisuutena.

[100 vuotta suomalaista sosiaali- ja terveystaloutta](#) (STM)

Hankkeen [materiaalipankissa](#) on vapaasti käytettävissä tietoruutuja, graafeja, esityksiä eri teemoista, kansalaiskuulemisten aineistoa jne. Valmistelun edetessä materiaalipankki täydentyy jatkuvasti kaikista tässä mainituista teemoista.

[vnk.fi/toimi](#)

#Toimi2030 @Sosturva2030

SOSIAALI
TURVA 2030